K 17/2023 vp; Ilmastovuosikertomus 2023; Finnairin lausunto

Eduskunnan viestintä- ja liikennevaliokunnalle 24.11.2023

Finnair kiittää mahdollisuudesta lausua ilmastovuosikertomuksesta. Finnair kiinnittää huomiota siihen, että vuosikertomuksessa keskitytään pitkälti tarkastelemaan kehitystä ja toimia taakanjako- ja maankäyttösektorilla. Kotimaan lentoliikennettä ei lasketa taakanjakosektoriin, sillä EU:n sisäinen lentoliikenne on vuodesta 2012 alkaen ollut päästökaupan piirissä. Kotimaan lentoliikenteen ja Suomesta lähtevän kansainvälisen lentoliikenteen päästöjä koskee erillinen hallituksen periaatepäätös vuodelta 2021. Ilmastovuosikertomuksessa kuitenkin sivutaan myös lentoliikennettä. Finnair haluaakin lausua kertomuksesta seuraavaa:

Päästökauppa

Kertomuksessa todetaan EU-tasolla tapahtuvan päästöohjauksen tapahtuvan päästökauppajärjestelmän kautta. Järjestelmän muutoksen todetaan toteutuvan tiukempana kuin komissio alun perin ehdotti (osana 55-valmiuspakettia). Edelleen kertomuksessa todetaan, että tästä syystä päästövähennystahti voi päästökauppasektorilla olla nopeampaa kuin aiemmin on oletettu. Tämän todetaan johtuvan sekä voimakkaammasta hintaohjauksesta (vuoden 2021 jälkeen päästöoikeuden hinta vaihdellut 70 ja 100 EUR/tCO2) että suunniteltujen ja näköpiirissä olevien vihreään siirtymään liittyvien investointien kiihtymisestä.

Lentoliikenteen osalta on todettava, ettei päästökaupalla ole ollut merkittävää päästöjä vähentävää ohjaavaa vaikutusta. Tämä on johtunut pitkälti yhtäältä siitä, että päästöoikeuden hinta oli viime vuosiin saakka varsin alhainen ja että lentoliikennesektori sai suuren osan päästöoikeuksia maksutta, mutta toisaalta siitä, että uusiutuvia lentopolttoaineita ei ole ollut tarjolla kilpailukykyiseen hintaan eikä vähähiilistä teknologiaa saatavilla.

Lentoliikenteen päästökauppa tulee kiristymään huomattavasti vuonna 2026, jolloin ilmaiset päästöoikeudet poistuvat. Finnairin päästökauppakulujen arvioidaan tuolloin olevan jo yli 100 MEUR. Finnairin tuloksentekokykyyn nähden varsin huomattavasta lisäkustannuksesta huolimatta järjestelmän ohjaavuusvaikutus ei edelleenkään toteudu uusiutuvan lentopolttoaineen edelleen huomattavan korkean hinnan takia (3-5 kertaa kalliimpaa kuin fossiilinen kerosiini). Uutta vähäpäästöistä lentokoneteknologiaa on realistisesti markkinoilla aikaisintaan 2030-luvulla.

Tästä syystä Finnair näkee päästökaupan veronluonteisena maksuna, sillä se ei vähennä lentotoiminnan todellisia päästöjä. Kertomuksen mukaan kotimaan liikenteen päästöt ovat vähentyneet 61 % vuodesta 2005. Finnairin kokonaispäästöt ovat olleet kasvu-uralla Covid-19 -kriisivuosia lukuun ottamatta (ks. erillinen kalvo). Finnair pitääkin tärkeänä, että hallitus käyttää lentoliikenteen päästökaupan huutokauppatuloja päästökauppadirektiivin mukaisesti tukemaan toimialan vihreää siirtymää.

Vapaaehtoiset hiilimarkkinat

Finnair yhtyy kertomukseen sen todetessa, että vapaaehtoiset hiilimarkkinat voivat tukea sitovien päästötavoitteiden saavuttamista ja parhaimmillaan edistää ilmastohyötyjä. Yhtälailla Finnair voi yhtyä toteamukseen, että ilmastoväittämiin ja niiden määritelmiin liittyy kuitenkin paljon epävarmuutta ja epäyhtenäisyyttä sekä yritysten että kuluttajien keskuudessa. Kuluttajien luottamus ympäristöväittämiin ei ole vahvaa. Samanaikaisesti pitää paikkaansa toteamus, että elinkeinonharjoittajat kokevat ympäristöväittämien tekemisen haastavaksi ja tarvitsevat tarkempaa ohjeistusta väittämien esittämiseen. Finnair pitää tervetulleena valtioneuvoston pyrkimyksiä selvittää kehittämistarpeita sekä kansainvälisen sääntelyn vaikutuksia. Todettakoon, että Euroopan komission ympäristöväittämiä koskeva lainsäädäntöehdotus (ns. Green Claims Directive) pyrkii tuomaan selkeyttä ja harmonisoimaan väittämien tekemistä EU-tasolla.

Finnair on toistaiseksi vähäisessä määrin tukenut vapaaehtoisia ilmastotekoja. Finnair sitoutui keväällä 2022 SBTi:n (Science-Based Targets initiative) mukaisesti vähentämään päästöjä Pariisin sopimuksen tavoitteiden mukaisesti. Päästöjen vähentämistä koskeva tiekartta tulee toimittaa SBTi:lle keväällä 2024. SBTi hyväksyy päästövähennystoimena vapaaehtoisten ilmastotekojen ja kompensaation sijaan lähtökohtaisesti ainoastaan omien päästöjen vähentämisen.

Lisätietoja: Anna Sotaniemi, yhteiskuntasuhdepäällikkö,
anna.sotaniemi@finnair.com, 040-661 0903

FINNAIR
Classified as Internal
oneworld